

Előzetési feltételek:
 Egész évre . . . 6 fl. —
 Fél évre . . . 3 fl. —
 Hónapról . . . 1 fl. 50 kr.
 Előzetes lelet, csupán a kiadó hivatalban B.-Gyarmaton.
 Lap szállási részére a a nyitásra szükséges minden kölesemények a szerkesztésbe küldendők.

NÓGRÁDI LAPOK

politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Hirdetések díja:
 Őr hirdetés heti sor . . . 6 kr
 Helyeg minden behatásként . . . 30 kr
 Nyílt té garmond sor . . . 20 kr
 Hirdetéseket felvessz a kiadó. Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan csökkentésnek.
 Előzetes lelet, reklamátiók és hirdetések a kiadóhoz küldendők.

B.-Gyarmat aug. 16.

A közjogi alap elfogadására nézve az ellenzéki lapokban újabb felszínre került nézeteltérések talán sehol sem keltettek nagyobb zavart és bizonytalanságot, mint a nógrádmegyei ellenzék, amúgy is igen megrikult, soraiban.

A párt primipilusai még nem látták megérkezettnek az időt, vagy nem tartják annyira megérettnek a kérdést, hogy minden kételyt kizáró nyilatkozattal jelezzék azon álláspontot, melyet ezen újabb politikai fordulattal szemben elfoglalni kívánnak.

Hihetőleg még maguk sincsenek tisztában a teendőik iránt.

Eszélyes dolog is előbb kipuhatolni a közvéleményt, nehogy ellenkező irányú nyilatkozattal még inkább megtizedeljék a megfogott számú híveket.

A párt irányadó tagjainak ezen mély hallgatása, nem kis kellemetlenséget okoz azoknak, kik itt a központon a párt organumának vezetésével megbízzák, de nem érzik magukat hivatva saját szakálukra akár az egyik, akár a másik nézethez csatlakozást proklamálni.

Jelent ugyan meg az Ipoly utóbbi számában egy ibis redibis-féle handabanda, mely ugylátszik nem tartaná szerencsétlenségnek, ha el lennének elfogadná a közjogi alapot, de nehezen tévedünk, ha ezen ezikkot, valamely vakatiókra haza került diák gyakorlatlan tollából eredettnek hisszük, kit a két lapvered a helyzet kipuhatolása czéljából ugrasztott e szokatlan munkába.

Qui habet tempus, habet vitam gondolják magokban s helyzetük kellemetlenségét jól rosul maszkirozva, megvárják a debreczeni értekezlet eredményét s azt politikai dogmájukká emelve, mint meggyőződésük rég megérlelt gyümölcsét találják fel elvarátaiknak.

Addig pedig bölcsességükbe burkolódzva, hallgatnak s szokásuk ellenére kerülnek minden politikai discussiót, s a kíváncsian kérdezőkötöt egyikét rezervában tartott locus communissal sietnek elhallgattatni.

Ismerve a nógrádmegyei ellenzék számos tagjának nézeteit, erősen hiszem, hogy ellenzékünk tekintélyes része kész elfogadni a közjogi alapot, s beszűntetni azon meddő küzdelmet, mely már eddig is a nemzet kizsákmíthatlan kárával annyi időt rabolt el tőlünk s hátráltatta a reformkérdések keresztülvitelét.

Ezt híve obajjuk, hogy ellenzékünk mielőbb nyilatkozzék ezen fe-

lette fontos kérdésben, még pedig véleményyt ezek elhárításának módzatairól.
 És az így megállapítandó intézkedések a lehető legszigorúbb végrehajtást igényelnének.
 Más részről ma már bizonyosnak látszik, hogy ez idei termés közepesűrn aluli, sőt vannak határok, hol a vetőmagot sem adja vissza.

Utsakis a közjogi alap elfogadása után szünhetik meg azon természetellenes pártalakulás, mely a megye föld asztalánál is az országgyűlési pártok mintájára s nem a megyei érdekek szempontjából szervezkedik.

Utóbbi időkben ugyan nem jelentkezett oly élesen e sajtóságos felfogás, mint csak a közel multban is, teljesen megszűnni azonban mindadrig nem fog, míg az ellenzék lemondva negatív politikájáról, fel nem hagy az alkotmányos törekvéseink alapját képező 67-iki egyezmény ostromával.

Helyzetünk.

Azon kettős csapás, mely a jelen évben hazánk nagy részével együtt megyénket is sújtá, gondolkodóvá teszi még azokat is, kik eddig összetett kézzel nézték a dolgok folyamát s a mundus se expediet féle elv megnyugtató hatása alatt könnyen vigasztalták magukat.

Ezek is aggódva néznek a jövőbe, melyet a legélénkebb fantásia sem képes rózsaszínűvé varázsolni. Megyénk számos községeiben a lakosság 10-12 százaléka esett a járvány áldozataul, ennyivel fogyott meg a munkaerő, melynek hiányát eddig is élénken érezte mezőgazdaságunk.

E veszteségnek rögtöni helyreállítása nem áll hatalmunkban, de igen is hatalmunkban áll mindazon okok kevesebítése, melyek a járvány könnyű tovább terjedését s tartósságát lehetségesítették.

Mert félni lehet, hogy ha a járvány rövid idő alatt végkép meg nem szűnik, a szűk termés szűlte körülmények következtében talán még az eddiginél is nagyobb mérvben fogja éreztetni pusztító hatalmát.

Ezen lehetőséget meg kell előz-nünk.

Ez okból mihelyt a járvány enyhülése lehetségesé teszi, amire ma már remény van, nézetem szerint egy egészségtügyi enquette lenno összehívandó, mely az eddig szerzett tapasztalatok nyomán, kijelölne mindazon okokat és körülményeket, melyek a járvány keletkezését, terjedését, de ettől eltekintve a különböző is nagy mérvűnek tapasztalt halálózást eszközlik s egyszerűs mind adna

véleményt ezek elhárításának módzatairól.

És az így megállapítandó intézkedések a lehető legszigorúbb végrehajtást igényelnének.

Más részről ma már bizonyosnak látszik, hogy ez idei termés közepesűrn aluli, sőt vannak határok, hol a vetőmagot sem adja vissza.

Ily általános itélettel azonban megelégednünk nem lehet, hanem mielőbb igazsághű statisztikai adatok gyűjtése szükséges, hogy tisztában legyünk helyzetünkkel s ideje korán megtehesük a kellő lépéseket.

Igen valószínű, hogy lesznek talán egész községek, hol annyi termés sincs, amennyi vetőmagra van szükség s a nép tehetetlenebb, semhogy a szükséges mennyiséget magának beszerezni képes volna, hanem vettelenül hagyva földjeit, még a jövő reményét is megsemmisíti.

Ezt közönnnyel néznünk nem lehet, itt bármí módon és úton, de segítenünk kell, s gondoskodni arról, hogy nemcsak a földiek vettelenül ne maradjanak, de hogy a nép első életszükségleteit is megszerezni képes legyen.

Ezt bővebben indokolni nem szükséges, fontos nemzetgazdasági, politikai s közrendészeti okok igazolják, sőt követelik az ily gondoskodást, főleg miután a nép nálunk annyira tehetetlen, s a hitelviszonyok oly mostohák, hogy pillanatnyi szükségén csak vagyoni állapotát aláásó uzsorák útján képes segíteni.

Kívánatos, hogy ilyenmő gondoskodásra szükség ne legyen, de arról biztos tudomást kell szerezni, nehogy későn győződjünk meg az ellenkezőről, s száz okunk legyen megbánni indolentiankat.

A cholera meggátlásáról.

Azon megdöbbenő balandóság, melyet a legközelebbi napokban B.-Gyarmaton a magtár utcában a járvány előidézett, a baj okának kutatására ösztönzött. Először is feltűnt, hogy azon lakások voltak a ragály főfészkei, melyek udvarfelőli ajtóik s ablakokkal vannak ellátva, s keresztben nem szellőztethetők. Vizsgálódtam, vajjon a megtámadott családok vasgálicz oldattal el vannak e látva, hogy a beteg ürülékét azzal lefertőtlenítsék, tudva lévén, hogy a ragály az által terjed, ha az ürülék a szoba levegőjét megfertőzti, mert a beszívott veszélyes levegő a vér fenészkését jelözi elő. Eszök ágában sem volt ily szükséges szerekről gondoskodni. Siettem a város házá-

ra a mulasztást bejelenteni, s ott azon választ nyertem, hogy ki volt dobolva. Kérdeztem, vajjon tartatott e kutatás, s a mulasztók kényszerítettek-e ezen nélkülözhetetlen földadat megszerzésére? azt nyertem válaszul, hogy az illetők oda nyilatkoztak, hogy bár csak kenyérré volna pénzük. Midőn pedig ezen szót váltások után azt javallottam, hogy az előjáróság nagy mennyiségű vasgálicz oldatot és eaubon savat tartson készen a városházán, és hivatalból fertőtlenítse le a házakat s az utcákat, azután vegye meg az illetőkön a járvány megzúntóval a rájuk eső költséget. Nagy nehezen, Szerény szolgabíró és Reményffy cholera bizottsági elnök urak erőlyes föllépése után sikerült két egymás utáni napon az utcát és a házakat lefertőtleníteni; azontul pedig mögint csak az uristenre vagyunk bízva.

Ha ez így megy a központon, a 7-8000 népeaségű városban: mi történhetik a vidéken, elképzelhetjük. A kormány és megye ellen legkényelmesebb zúgolódni, pedig tudjuk, hogy a legezelszerűbb rendeletek ki vannak adva: de az illetőknek magukat okolni eszökbe sem jut. Ily tudatlan és hanyag eljárás mellett egész vidékek elpusztulhatnak.

Mi lett volna eddig s mi volna jövőre a teendő? Az egészségi rendőrségnek éjjel nappal talpon ke'l lenni. A városban éjjel nappal vizagá-lódni, s a hol choleraeset mutatkozik, az első teendő a helyiség lefertőtlenítése, és az egészséges házbeliek kitakarítása, ha más hová nem lehet, a szabad ég alá; mert ugy is nyári időben vagyunk. Istentelenség az orvosokat és papokat föllalozni. Magunk vagyunk okai, hogy az orvosok rettegve lépnek a kórágyhoz, midőn az ürülékét is kitakarítatlanul találják.

Visszaemlékezhettünk, hogy tavai Gömörmegyében az olasz munkások nagy része a typhus áldozata lett, négy orvossal együtt. Az újból meg hitt orvos nem ment többé a vállalkozó által épített nagy fabódéba, mely meg volt fertőtítve; hanem szabad ég és sátrak alá helyeztette a betegeket, a bódét pedig fölgyjutatni javallá, a mi meg is történt; és vége lett a nyavalyának. Tudjuk, hogy a megfertőztetett istállóban a legépebb marha is elvész, tehát kötséget nem szenved, hogy a helyiségek befertőtlenítése a legjobb óvó-szer a ragály meggátlására.

Megengedem, hogy sok emberben megterem a kóranyag, s így áldozatul csak a legezésesebb lakásban is; de az is bizonyos, hogy egy cho-

lorás beteg a mai kezelős mellett számtalan áldozatot ragad maga után.

Mit mondjunk azon rossz szokásról, hogy a hullá harmad napig is oltartatik, a halottas kamara pedig már valósággal dögvészét lehel. Hát nincs a halál constatiozásának biztos módja? Szabad-e a hirtelen elhunyt és hamar enyészotnek indult hullát a szabályos időig temettlenül hagyni? Ez bizony iszonyu kötelesség-mulasztás az élők irányában.

Mielőtt tollamat tekenném az kérdésem, mikor lesz vége a polgári, főleg a kézműves osztály azon ambíciójának, hogy a mai megváltozott időben is, — midőn a közigazgatás sulypontja a helyhatóságokon nyugszik, midőn az ország törvényeit s a törvényhatóságok rendeleteit közvetlenül a helyhatóságoknak kell végrehajtani, csak magát közpöli hivatottak a községi hivatalok viselésére. Vajjon a megpróbáltatás ezen nehez napjaiban nem érzi-e saját tehetetlenségét? Ne a semmi módon nem ellenőrizhető sportulák csábjá: de az emberiség haladásának szent ügye, a községi élet fölvirágoztatása legyen azon derék férfiak ambíciója, a kik jövőben pályáznai akarnak az oly nagy fontosságú községi tisztviselő-ségre. Lehet abban módot találni, hogy a község a derék tisztviselőt illendően meg is jutalmazhassa. — Ezen paraszt állapotból ki kell bontakoznunk.

Bodnár István.

Adalékul.

Néhai Beszédes József igazgató vízmérnök, az Ipoly folyó gyökeresen eszköz-
lendő szabályozására készített alapos terveket, hozzá pedig szükséges külön nemű rajzokat.

1842-ik évben Gróf Zichy Ferencz királyi bizossága ideje alatt, e tervek benntatva voltak mind Nógrád- mind Hontmegyének és közgyűlésileg nyilvánosan tárgyalattak.

Nógrádmegye részére külön készített tervek és rajzok, az archívumba letették,

miután Nógrádmegye még időszerűnek nem találta: hogy a tervek gyakorlatilag fogamatossáanak; — Hontmegye azonban a maga részéről — a nevezett tervek és kísérítő rajzokat akként fogadta: hogy a szabályozás azonnal kezdését egye — mi meg is történt.

Beszédes tervének lényege abból áll: a) megszüntetni az artalmas tözeo gátakat, és a gátas malmokat, helyükbe pedig egy külön vezetendő csatornán épített két és helyenkint négy kerekű állandó vízimalmokat felállítására.

b) Vízostó építmény (Wasser Theilung Werk) csatornájú vizet kiemelni az Ipoly anyja árából, a malmok hátsárára.

c) Az Ipoly folyó kanyarulatainak átvágása szakaszonként, ott, a hol kell.

d) Rarostól kezdve a Dunáig hajozható csatorna alkotása — mely végböl a malomcsatorna szabatos szélességre asatlatának.

e) Minden malomnál julusztatok alkalmazása.

f.) A malomcsatorna torjederékére nézve tagas értelemben vett szakaszos rét és talaj öntözés.

E tervek csakély módosítások mellett, a czélul tűzött ipolyszabályozási munkálatoknak bizovnyal megfelelőek lesznek, anélkül: hogy külföldi tekintélyes műszaki férfiakra szorulanak.

Földolog: hogy mindenkéltől egyetértés és pénz legyen kellő mennyiségben.

Különbön: ha Beszédes tervét valahogy egész terjedelmében foguatosítani nem állna hatalmunkban, akkor azt indítványozom: a gátakat minden áron meg kell szüntetni, és a gátak helyett fehékrögökát (Grund-Schleuse) építeni, mely esetben a jelenlegi malmok károelkül megmaradhatnának, továbbá: a fehékrögök kellő mérvűek beosztott és minden idővel bátran, biztosan kezelhető, illetőleg felhuzható táblás rekeszekkel lennének ellátandók. Végre: a fehékrögök kiváló hasznót annyiból nyújthatnának, hogy felállításuk mellé bizonyos terjedelemben a rétek is öntözhetővé tétessenek.

Az Ipoly folyó kanyarulatai szintén álmetszések által szabatos állapotba — juthatnának.

A vízostó építmény rajza, valamint az új csatorna malomépületeinek tervei — nálam megvannak.

Igen sajnálom, hogy nem vehetek részt a július 20-ki értekezleten, azért bátor voltam némi irányul felhozni az említettek.

J á n o s k a N á n d o r
nyug. m. kir. Államnéruök.

Ipolyság augusztus 16.

Ismerve azon készséget, melylyel a N. L. mindjárt keletkezésekor igérkezett Hontmegyének érdekeit felkarolni: egyed l a nálunk oly sajuosnan tapasztalható apathia nák s érdektelenségnek tulajdoníthatom azon sajuos körülményt, hogy vajmi gyéren van alkalmunk e lapok hasábjain oly ezikekkel találkozni, melyek megéynk ügyeivel titelesben foglalkozza, pangásnak indult köz- és társadalmi életünk javítását ezelőzná, vagy legalább bajainkat felintetve, némi törekvést kelteze azok orvoslására.

Megéynk már csakély területi nagyságánál fogva sem lehet azon kedvező helyzetben, hogy egy helyi érdekű lapot egyet-
dül volna képes fentartani, miután még távol vagyunk a műveltség azon fokától, mely Németországban lehetősegit. hogy minden egyes, bár kisebb vidék külön lappal bír érdekei képviselésére, — s így kétszeres áronmel kell igénybe venünk a szives ajánlatot, főleg miután alig van megyéje az országnak, mely azomorúbb viszonyok közt tegues, s a hol több lenne a tenni, a javítani való, s hol oly kevés örendetes je-
lenséggel találkoznék, ki a dolgoknak csak felülletes attekintését ezelozza.

Törvénykezésünk, közigazgatásunk, noha a személyzet az ügyek mennyiségéhez viszonyítva épen nem keveselhető, igen sok kívánni valóit hagy maga után, mivel tisztviselőink és hivatalnokaink az újabb idők követelményeit nem méltányolva, more patri járnak el hivataasukban lehető kényel-
mes lassúsággal s magán érdekeik tékintet-
be vételével. A rokonsági öszeköttetések, melyek egész hálózatot képezve, szűk ösz-
ke a hivatalnokokat s tisztviselőket, — az egyezma iránti elvezés kényelmes tudatában ringatják ami urainkat, inuen a minduntal-
lanni távollet, inuen azon visszaélés, hogy nem egy tisztviselő, a székhelytől távol lakván, vagy ott csak időnkint tartózkod-
ván, hivatalos teendőt csupán mellekfogal-
kozásnak tekint, inuen van, hogy tudok já-
rásbíróit, ki minduntalan eltávozik napokra székhelytől önhatalmulag.

Ha volna lapunk, vagy lennének elfo-
gultalan s elég idővel rendelkező lelkes fér-
fiaink, kik az ily visszaéléseket kéllőleg méltatnák e lapok hasábjain, bizonyára meg-
késbednének e visszaélések.

Ha időm engedné, szivesem meg tennem a közjó érdekében, de elfoglaltságom vajmi ritkán engod időt az ilyesekre

Említem e azon szenvtelenséget, mely közszellem hiányában, nálunk a közgyűlek iránt átaláusnan tapasztalható.

E lapok hasábjain említve volt, hogy a mult közgyűlés második napján, hány biz-
tosmánya tag jelent meg a zöld asztalnál, s tudjuk, hogy az ipolyszabályozási köz-
ségi értekezleten B. Gyarmaton alig jelent meg három honti bírtokos s ezek is, szegélyel-
ték magukat, ha jól tudom, ellenzékiek voltak.

Igen természetesen, hogy ott, hol a befolyás a közgyűlek menetére csak látszólagos, ott csakhamar kihál a közgyű iránti érdek-
lódés.

S ha ezen atyáskodás még megnyug-
tató eredményeket szűlne, talán bele nyu-
godnánk, de ha szemügyre veszem azon ha-
nyagságot, mely a nálunk uralgó járvány-
nyal szemben tapasztalható, nem lehet két-
ségbe nem esnem állapotaink felett. A szol-
gábiró nálunk majdnem több, mint sok helyen a körjegyző: de azért gyors intézke-
désekről szó sincs. Orvosaink nincsenek, a nép közt orvos és fertőtelenítési szerek in-
gyen nem osztálnak, egy szóval alig törté-
ni valami a járvány megszüntetésére s így nem esoda, hogy a mely közszegünkben a járvány kiült, ott példátlan pusztítás okoz-
s az elcsúsztt nép elhagyatottságában babo-
nához lát, szeszcs italokkal egyekszik feled-
tetni baját s mezei munkáját beszüntetve, öszszetett kézzel még orsra elé.

Sokat tudnek még mondani, de elég eunyi egyszerre a joból, talán jövőre örren-
detesebb tudósítást küldhetek. — X.

Tisztelt szerkesztő úr!

Becses lapja 32-ik számban közöl-
tett, miszerint egy sztrégovai munkónak, ki nek balkarija cséplőgép által öszszesűzött, az amputatio műtétét Pribil orvos ur, s egy orvosövendék által sikeresen vitették vég-
be. Miután ezen közlemény a valóságának megnem felel, kötelességemnek tartom, úgy az igazság, mint a jelenlét többi ügytársaim iránti tekiutból, t szerkesztő urat fölkérni, méltóztatnék a következő rövid helyreigazításnak beccses lapjában tért en-
gedni:

ugyan is jelen volt Felsenburg orvos-
tudor, Pribil és Grünbaum seborvos urak, és alulit. Miután a műtét terve közösen megállapítottat, a műtét technikai része is, a szó szoros értelmében, közösen vitették véghez. Így például, az igen fontos elalta-
tást Felsenburg ügytársam végezte, a vérző edények fölkatatását és alakótesét magam eszközöltem, és a műtét egyéb mozzanatait is közösen vittük véghez, úgy hogy minden

A SZÉP SARIKA GRÓFNŐ

Eredeti elbeszélés.

Írta: — th. — n.

(Folytatás.)

Sarolta bosszus ingerültséggel rázta fejét s egész más oldalról kezdett mageny-
virozni.

— Valóban edes barátótu kije is lenne öneuk? Itt minden olyan unalmas! Egy ibolya, amely elvirágozik anélkül, hogy valaki élvezné illatát. Szegény Tinim. Egyetlen öneuk való fiatal ember sincs a vidéken. A tisztartó fia nagy mamlász: ami pedig Fekete Miklóst a mérnököt illeti.

Sarolta sürkészőleg nézett rá Tinire, de annak arcán egyetlen vonást sem bírt fedezni, mely érdeklődést árult volna el, híleg volt és közönyös.

— Ami a mérnököt illeti, eleinte au-
stándig embernek gondoltam, hanem

— Hanem? vágott közbe Tini mintegy önkénytelenül.

— Legujabban úgy értesülök, hogy az egy jellemtelen, nyomorult nősábitó.

De már ez több volt az elégnél.

A szerető sziv megdöbben a nagy vadra és erőt ad a lankadt tagoknak. Tini felszökött helyéről, termete kiigyeensellett, mint egy párlusz, szeme megviláogult fény-
getőleg, mint két pisztolyos, a vér pedig odadöcölt halavány arcába. Megra-

gadta a grófnő karját s menydörgő hang-
gal kiálta.

— Az nem igaz. Az hazugság!

A grófnő felháborodva hátrált két lépést.

— Tini heroimsusa keseri könyekbe ment át.

— Megesalták én Istenem. Hozs embe-
rek elámitották a grófnőt. Én ösmerem őt. Én tudom milyen. Az egy félisten. Még annál is több. Sokkal több. Büszke lehet rá az a föld, amit megtapod.

— Ah tehát úgy vagyunk? szolt, gör-
csösen felkaszagva a grófnő s sietve hagyta oda a szobát.

És Tininek úgy fájt az a gúnyos ka-
czagás . . . Hát mi kaczagni való van abban hogy ő szeret? Mi nevétséges van abban, hogy az isten szivet teremtett az embernek? Ugyan tudta-e azt az isten hogy milyen veszedelmes ajándék az a föld fia-
nak, hogy a míg itt ténfereg eliben a vi-
lágban, hol ide oda lökődös, ve ütök, verik a sors és viszonyok, addig bura, bajra megy egy másik világot is hordozzon, — a szivet melyben ki-kílt az egyeduralom és egy hadsereggel sem lehet elyoniui.

De Sarolta grófnőnek is fájt valami. Egész éjjel nem hünytá be szemét, álmatlanul hánykolódva párnáin. Az fájt neki, hogy milyen boldogok mások! Milyen büszke volt ma az a leány, midőn ideálja jel-
lemét megtámadta. Egy királyné a ki trón-
usáról menydörgött le. Mire büszke az ilyen nyomorult, szegény lény a kinek egybe-
sincs, mint szép két szemé és piros arca. Oh és mégis az a lány nem eserélné o ve

le. Vele gróf Kelendy Saroltával, magyar-
ország zászlós urainak utolsó törzsével, a kinek több a jobhagyja, mint a mennyi száll baja van ö neki. És mégis mit ér ez a Tini szemén Fekete Miklós szerelme mellett. Már bizonyos, hogy szeretik egymást. Azéft volt a mai affaire is a herceggel. Oh milyen gögös volt a hangletése annak a ki-
álbatatlan parasztnak, mikor egy hercegnek szemtől szembe azt merte mondani, hogy „impertuens ember”, azért mert helyette a kis Tiniket bátorkodott elrabolni. Ha őt rabolja el, akkor az persze semmi. Viheti a pokolba . . . senki sem kérte volna tőle számon . . . Mert nincs egyetlen férfi sem a környezetben, mind nulla. Az az egy meg, a ki van, az a múlt szeret, annak meg Kelendi Sarolta „nulla.”

Oh milyen nagyon fájt pedig nullának lenni annak, aki mindenütt a legnagyobb szám. Oh milyen gyűlöletesek a boldog emberek, a kik elvannak bízva egymásban.

Sarika grófnő hábornt üzent a boldog-
ságának.

Az emberi hiúság és a rossz nevelés vétke ez. Azt ohajtani a mi nincs. Nem tűrni semmi olyat másnál, a mire ö még rit nem unt. A psychologia megmagyarázza ezt. Az a kis huszdarab, a sziv, tele van ellen-
mondással, kegyetlenséggel és hiúsággal.

A hiúság pedig olyan, mint a tolvaj, semmi se szent előtte, feltráa legnagyobbat és lehalaj a legkisebbért is. Minden egy-
formán edes neki, ha „másé.” És nem válogat az eszközökben, hogy hozzá jusson. Sarika grófnő elkezdett kaczer lenni. Másnap kilovagolt udvarfői kíséretében a

„király erdőbe”. Véletlenül épen ott házat-
ta a lánczot Fekete Miklós a cserjékben. Ott aztán véletlenül kedve jött megállapod-
ni Sarolta grófnőnek: mogéhezett, tehát fel-
terítette a villáreggelt a lovászokkal és személyesen hitta meg Fekete Miklóst.

Az azt mondta egész egykedvűen, hogy nem szokott kétszer reggelizni — s azzal ott hagyta az udvariaskodó grófnőt a faké-
pél, s látott a dolga után.

Sarika grófnő bosszus volt egész nap, dalt, fált és kiméletlen volt az urak iránt; Péter gróf megis nehezelt érzékenyen és estefelől elutazott az ezredéhez Győrben.

Azontul aztán ritkán lehetett látni Sarikát jökevények: minden nap érte valami kellentelenség.

Következő nap Iván herceget egy kocsi-
n hazahozták valahonnan összevissza vad-
dalva. Senki sem tudta mi baja történt. Egy hang sem beszélt arról.

Sarolta megvolt győződve, hogy párta-
ja volt Fekete Miklóssal.

Megis kérdezte Fekete Miklóst, ha nem tudja-e, mi történt Kukuljevic herceggel.

Az aztán csinált hozzá olyan együgyű arcot, hogy örm volt megzenni. Hát hogyan tudna ő azt szegény rögtürkáló mér-
nök, hogy mit csinálnak a magas araszgok unalmukban!

— Bizonyosan pártaja volt a herceg-
nek. Szokott ön vinni?

— Szoktam mikor logaritmusokkal megostromolom a fákat. Hanem már a kard és pisztoly nem az én mestersegem.

Tehát nem is használja soha?

jelen volt ügytárs egyaránt fáradozott és munkálott.

Dr. Bogdán Mihály
hov. főorvos.

A b-gyarmati szegények és betegek
élelmezésére mai napig gyűjtött
könyöradományok kimutatása.

Mezey Ignác gyűjtő ivén

A b-gyarmati takarékpénztár 20 frt.
Jeszuszy Danó 10 frt. Gazdik Lajos 10
frt. Buriusz Mihály 5 frt. Elfer Ede 5 frt.
Mezey Ignác 3 frt. Oroszlányi Albert 2 frt.
Ebenfűző György 1 frt. Raffinsky Ede 2
frt. Hudecz Zsigmond 2 frt. Havas Gyula 6
frt. Milován Arkádi 2 frt. Felsenburg Henrik
5 frt. Kristóffy Mór 3 frt. Baldovány József
5 frt. Ficsenszky Miklós 2 frt. Manósi Ala-
jos 3 frt. Villi Mihály 3 frt. Barth Lipót 3
frt. Nagy Lajos 2 frt. Sipler testvérek 5 frt.
Fröhlich Vilmos 5 frt. Klein testvérek 3 frt.
Reiser Fülöp 2 frt. Polácsék Márk 2 frt. Ge-
scheit Herman 2 frt. Kohn Adolf kaszinós
2 frt. Vinter Adolf 1 frt. Elstner Ferencz
5 frt. Omazta Tóbiás örökösi 3 frt. Petro-
vics Mátyás 1 frt. Herdy József 2 frt. Reisz
Jakab 1 frt. Heks Sámuel 2 frt. Polácsék A-
dolf 2 frt. Apaczák zárdája 5 frt. Duchal-
árbböly 1 frt 50 kr. Özv. Menezel Jánosné
50 kr. Holnár József 1 frt. Kék László 2 frt.
Milován Uros 2 frt. Farkas Ferencz ifj. 2 frt.
Veres Pál alispán 25 frt. Berozy Lajos 2 frt.
Náray Jenő 1 frt. Jánoska Béla irnok 2 frt.
Baintner Otto 5 frt. Komjátly Anselm 3 frt.
Mihálik János 5 frt. Szilassy Miklós 3 frt.
Feisztl József 10 frt. Ráth László 5 frt. Kohn
Herman 10 frt. Hovszky Ignác 10 frt. Hor-
váth Danó 1 frt. Vladár Samu 1 frt. Nagy
Imre 1 frt. Szabó János 1 frt. Veres Ernő 1
frt. Schlesinger Károly 1 frt. Özv. Hollebrant
Jánosné 2 frt. Özv. Lebockzy Dánielné 2 frt.
Udvardy Péter 1 frt. Bró Battler Frigyes 2
frt. Frideczky Lajos törvényszéki elnök 1 frt.
Dessowky Elok 1 frt. Angyal Lajos 5 frt.
Somoskegy János 5 frt. Majthényi Albert 2
frt. Jeszenszky József 1 frt. Sipos Imre 2 frt.
Teller Ignác 2 frt. Összesen 259 frt.

Figler József ivén

Streisinger Lipót 10 frt. Jaclusz Adolf
2 frt. Péter János 5 frt. Kovacsik Lajos 2 frt.
Pap László 1 frt. Pakay Ádám 2 frt. Pant-
alics Döme 2 frt. Déry Nándor 1 frt. Tajthy
Imre 2 frt. Kacsokovics Lajos 5 frt. Kacsok-
ovics Jenő 1 frt. Makay Gáspár 50 kr. Ösz-
szesen 33 frt 50 kr.

Elfer Ede ivén

Keményffy József 10 frt. Önségélyző

egylet 10 frt. Szörény Gábor 5 frt. Aninger
Ferdinand 5 frt. Figler József 5 frt. Kövy
Tivadar 5 frt. Svarcz Sámuel 10 frt. Veisz
Jakab öng. 5 frt. Ticsenszky József 5 frt.
Polácsék Henrik 2 frt. Silberer Adolf 2 frt.
Spitzer Mór 1 frt. Elebeulczy Flórián 5 frt.
Iszakovier Mihály 5 frt. Jakobey Antal 2 frt.
Berta Rezső 2 frt. Elfer Ferencz 3 frt.
Keresk. és ipar bank 10 frt. Himler Vilmos
1 frt. Veisz Jakab ifj 1 frt. Himler Mór 1 frt.
Scheiber János 1 frt. Doman Mór 2 frt. Do-
man Bernát 2 frt. Benedek Pankász 1 frt.
Felsenburg Mór 5 frt. Berzeller Mórné 5 frt.
Berzeller Vilmos ifj. 2 frt. Rosenbaum Ja-
kub 2 frt. Schöuberger József 2 frt. Hutnik
István 1 frt. Rigózy Ferencz 2 frt. Stiller Jó-
nás 5 frt. Herzfeld Á és fia 5 frt. Beck Samu
3 frt. M. L. Weisz 2 frt. Weisz Dávid 5 frt.
Kacsokovics Károly 10 frt. Király György
50 kr. Weinberger Mór 50 kr. Streizinger
Sándor 50 kr. Scheiber Nathán 1 frt. Öszse-
sen 152 frt 50 kr.

Matay Gáspár ivén.

Aninger Károly 10 frt. Vizekety Ferencz 5
frt. Bodnár István 3 frt. Grauszgráber
György 2 frt. Arndorfer Györgyné 30 kr.
Özv. Bozda Mihályné 50 kr. Ösz. 20 frt. 80 kr.

Egyzer s mindenkorra.

B-Gyarmati Takarékpénztár választmányi
tagjai 102 frt. Okolicsányi János 5 frt. Fel-
senburg Tivadar 5 frt. Kohn Adolf pék 2 frt.
Steinert Gábor 1 frt. Összesen 115 frt.

Főösszeg.

Mezey Ignác ivén 259 frt. Elfer Ede ivén
152 frt. 50 kr. Figler József ivén 33 frt. 50 kr.
Makai Gáspár ivén 20 frt. 80 kr. Havon-
kényi részletfizetések összege 465 frt. 80 kr.
Egyzer s mindenkorra 115 frt. Összesen
540 frt. 80 kr. Fennebbi összegből eddigelő
beizottatott késpénzben 384 frt. 80 kr. e-
gyeseknél hátrálékban van 192 frt. August-
us 9-től bezárolag 14-ig vagyis 6 nap alatt
naponként élelmezettett vallaskülömbőség
nélkül 122 szükülködő- és beteg egyén kik-
nek 6 nap alatt élelmezésére fordítottat:
125 frt 62 kr. Maradt a pénztárban kész-
pénz 263 frt 18 kr. B-Gyarmat augusztus
14-én 1873.

Gazdik Lajos
élelmezési egylet elnöke.

Gazdszat.

A trágyakezelésről, Kenessey Kál-
mántól.

(Folytatás.)

Ha általában semminemű trágyagödört
nem építhet a gazda, akkor egy bár ke-

vésebb tökéletes, de mindenesetre a jelen-
ben divó trágyakezelési rendszerrel sokkal
tökéletesebb trágyagyűjtőt ajánlok gazda-
társainak.

Jelöljön ki a gazda alkalmas ponton
egy négyszögű térséget, s emelje ki annak
földjét 1-2, asónyonnyira, az ekként tá-
madó mélyedés fenekét verje ki agyaggal,
hogy vízhatlanul váljék az, az egészet ke-
rítse be korlattal akolnak, s az istállék trá-
gyáját hordja ide naponként, egyelően to-
regesse szét — mint fentebb mondtuk —
s a hengerő barnot zárja oda, hogy a trá-
gyát össze-vissza taposván, a hig és tönör
ürülék a szálnával összevágja, ekként a
trágya összeesrést előmozdítja s nemesebb
alkatrészeinek túlságos mértékbeni elillaná-
sát akadályozza.

Nedves időjárás vagy zöld takarmá-
nyozás idején a gondos gazda, hogy barna
szárazon fekdűjk, s egyuttal trágyáját is
szaporítsa, száraz alomrétegeket bintet el
az akolban.

Ha azután a trágyagyűjtőben a tömeg
2-3 lábnyira felmótt, sőt a szűkegkekhez
képest előbb is, a trágya a szántóföldre ép
egy kihordható, mint a trágyagödörből, —
s e trágya ha nem lesz is oly teljes
tulajdonosága, mint a rendszer trágyagödörben
kezelt trágya — a trágyaló szétosztása esz-
közülhető nem lévén, mégis tapasztalatom
szerint, e trágyakezelést, tökéletesebb hiá-
nyában, haladásnak kell tekintenem. Mert
e rendszerrel a trágya egyelően érik, ere-
jét eléggé megtartja, s ha alkalmas időben
almozunk is a barom alá, mely nyári idő-
ben éjjel is akolban marad, polyva mara-
dék, szemekotradék, zöldtakarmány, izék,
nádörtmélék, kenderpodzója stb stb., azó-
val bármivel, mi rendelkezésünkre áll, trá-
gyánk tömegét igen czélszerűen öregbitjük.

Megjegyzem végre, hogy a trágyaba-
lomnak az esteire, ha a trágyagödör lékut-
ja száraz takarmány etetése, vagy beállott
hosszas szárazság folytán elégséges nedvet
a trágyahalom öntözésére nem szolgáltat, a
trágyahalom mérsékelt vízzel öntözését nem
ellenzem ugyan, de e viznek lehetőleg ál-
ló, poszlalt, iszapos viznek kell lenni.

A trágyakezelésről az istállóban:

A trágyának az istállóban kezelése kö-
rül a legfőbb szempont alá azon kérdés esik:
ugy kezeljük-e trágyánkat, hogy az állatt
tönör és hig ürüléke megmentessék a trá-
gyahalom javára?

A tönör ürülék könnyű szerrel felvété-
tik és megtartatik az alom által, mint szin-
tén a vizellet egy része is, egy nagyobb része
azonban utóbbiak, rosszul rendezett istál-
lóinkban rendszeren a föld által szivattik fel

s ekként elveszelődik, holott a vizellett
nagy ammonia tartalmánál fogva a trágyá-
nak a lelkét teszi, hogy úgy szóljak.

Ezt hát minden áron meg kell menté-
nünk trágyahalmunk részére.

Barmaiuk állóhelyét ennél fogva élére
rakott s vízhatlan csemmentel ragasztott, jól
kigittett téglával rakatjuk le, s a harom fa-
rónál csatornával látjuk el, melyen a ví-
zellett egyenesen a trágyagödörbe folyik.

Vagy ha téglapadozásra s csatornázás-
ra pénzerünk nincs, istállók fenekét egy
jó lábnyira szivós agyaggal kiverjük s a
vizellettet az által iparkodunk megmenteni,
hogy erősen almozunk, különösen az állat
bátso részéül.

De minden elővigyázat mellett is esz-
atornázás nélkül sok vizellett fog elpazarol-
tatni, s istállók sárfeszekké válik, ha csak
a hollandus gazdák rendszerét nem fogad-
juk el, melyet én is alkalmasan gazdasá-
gomban, s mely rendszerem mint igen czél-
szerűt jó lélekkel ajánlatok.

A hollandus gazda ugyanis, hogy a
csatornázást kikértheti, nem hordja ki na-
ponként trágyáját a marha alól, hanem csak
akkor, mikor az már oly magasra nőtt az
állat alatt, hogy kihordása szűkegessé vált
kéz teneként példánál, vagy belátás szerint
beteukent.

E rendszernek az az előnye van, hogy
a sűrű és hig ürülék az almozalmába jól
betapostatik, ez által kellően felszivatik,
a trágya szalonnás állapotba kerül ki a trá-
gyagödörbe, s a vizellett — főleg ha a ki-
hordás jó fenekű talicskában törtéjük, mely
azt el nem hullatja — megmentetik a trá-
gyahalom javára, auéltül, hogy költséges
és sokszor — főleg száraz takarmányozás
alkalmával — éppen mi eredményt sem nyujt
csatornázás terhé a gazdának viselnie
kellene. —

E rendszer több almot eméast mint a
mindennapi kihordás módja, de hiszen ez
nem baj — sőt haszon a gazdaságra, mely-
nek alommal bősséggel kell ellátva lennie;
s e tekintetben minden szemes gazda kellő
készllettel fog birni, hacsak eluem égette
szalmáját, vagy kellőleg előre nem gondos-
kodott. —

A csatornázást én feltétlenül csak oly
istállóban kívánom létesíttetni, melyekben
az állat, például a hízó marha, moslékkal
él, s ekként rendkívüli sok vizet ürít ki.

Vagy löistállóban, hol a hollandi rend-
szert alkalmazni a kellő nagyobb tisztaság
s részben a löürülék gyors erjedése miatt
his kiállhatatlan bűzt fogna az istállóba
gerjeszteni s ember- és állatszemet és egész-
séget veszélyeztetni, alkalmazni nem taná-
csos. —

— Sőt sines bajom senkivel grófnó.
— De lehetne. Tudom hogy önnek is
van olyan valakije, kinek a becsületén ej-
tett föltot le akarná mosni vérel.

— Valóban. Nekem van olyan valakin.
És ezzel egyszerre elvölt metszve a
diskursus fonta. Nem lehetett tovább szó-
ni egy hajszállal sem odább.

Sarolta grófné büszkén billentett egyet
fejével és távozott szobáiba, hogy ott ked-
vére kisírhasa magát, amiért őt uton utfé-
len sértegeti egy szemtelen, egy pimasz em-
ber. . . .

Oh azok a sebek az Iván herceg tes-
tén, melyek a Tini két fekete szeméért vol-
tak oda szabdalva, jobban fájtak neki ezer-
szer, mint magának Iván hercegnek.

Átkozott legyen az a két fekete szem
mely oka volt nekik és ezerszer átkozott
az a kéz, mely adta őket!

Azt hitte, hogy gyűlöli Fekete Miklóst
pedig nem gyűlölte — azt hitte hogy sze-
reti Iván herceget — pedig gyűlölte.

Elhatározta, hogy ezental kertlmi fogja
a mérnököt és ha találkozik is vele a büsz-
ke Kelendy grófniaszony leasz irányában,
míg ellenben Kukuljevic herceget elhalmo-
zandja gyűngétségével. Milyen édes gondo-
lat szeretni azt, akit ő gyűlöli.

És úgy tett, amint mondá.

A mérnökkel ugyan klömben sem
igen sokszor találkozott volna már, mert
az sietetvény a tagosztás befejezését, haj-
ualban mindig kiment, s csak késő este
vetődött haza: s ami tres ideje felmaradt

azt vagy Tininek, vagy szobai munkájának
szentelte.

A herceg iránti terve is teljesült. Na-
ponként négyszer ötször kérdészködött e-
gészsége felől, amig az fel nem gyógyult.
Mikor pedig felgyógyult, annyit oadaadt
annyi érdekeltiséget tanúsított iránta, hogy
az végre is elérkezettnek hitte az időt, ke-
zét megkérni.

Meg nem tagadta. Úgy tett, mintha ör-
rülne neki.

Nemsokára megtörtént a jegyváltás, és
amitől úgy szétfutottak az udvarlok, mint
az örülgő a tünjén füstől. Csak Gróf Ber-
zay vélt látni valami fekete pontot a je-
gyesek derült egén — és maradt. Neki volt
a legjobb szeme.

Az eljegyzési ünnepely csupán en fa-
mille ment végbe: egy pár rokon, salun
tartozkodó vendégeik és Fekete Miklós vett
részt benne.

A menyasszony maga rendeltkezett
hogy kiket kell meghívni.

A ki látta ez ünnepelyen azt hitte,
hogy ez a legholdogabb nő a világban: pe-
dig Tini arczáról is lestittt az édes bol-
dogság napja: az ő ujára is egy gyűrt
hózzott fel ma alattomban Miklós az asztal
alatt egyet meg lehúzott róla a magára.

Ez is azt jelentette, amit a főúri pár
gyűrtje.

Sarolta észrevette a gyűrtcseret: és
belesapadt dühében: az a gögös márvány
bomlok, melyen ott villogott a kilencz ágú

gyémánt diadém, olyan izzó lett erre a lát-
ványra mint a pokol

És forrtak benne pokoli gondolatok
Milyen nagyszerű lenne szétmorzsolni
egy menyországot — és alkotni helyette
egy másikat — magának.

Megkellett adnia magát. Ő aki hábo-
rut üzent a szerelomnek, legyőzetett általa,
rahja lett. Ő aki megakarta szórni a Tini
szívét egy kissé — keresztlül azúrta a ma-
gát egészen. —

Oh ez a játék sokba került. Hát meg
mibe fog kerülni.

. . . A ragyogó gyémánt diadém olyan
nehéz volt honlokának.

Ledobta a fejtől; tüzött helyette egy
fehér rózsát.

Nemde ön is küllönb ékszeruek ta-
lálja a rózsát a gyémántnál — kérld Fe-
kete Miklósához közlelde.

— En igen — felelt az nyomatékosan.
Az a nyomatékosság annyit jelentett,
de: „te tudom nem.”

Sarolta némi keserű szemrehányást vélt
felfedezni hangjában, és ez végtelenül bol-
doggá tette; pedig ez hát lehetett sarcas-
mus is.

— Hígyje meg Fekete, bennem is van
pedig hajlam a költsézetre. En is tudok
érezni.

Fekete nem szólt semmit, elhítte neki.

— En sem vagyok rajja a kincsek.
ranguak. A gyémántnál jobban vonz a fe-
hér róza, a salonnál az árnyas liget, En
is letudnék nimdani mindezekről — egy

szertől szivért, egy igazi szivért, egy haj-
szálny boldogságért.

A mérnök nagy álmélkodással tekintett
fel a beszélőre, meggyőződni, valjon a büsz-
ke menyasszony ugy könyvönklül beszélt e
vagy pedig idéz valami poetai munkából
össze-vissza ezikornyas ékeességi mondatokat.

Hát akkor a büszke halavány arczon
épen akkor folyt le végig egy csillag nagy
kőnyesepp, a mi megmagyarázott volna so-
kat, megmagyarázott volna mindent más-
nak, de Fekete Miklós nem tudott olvasni
a sorok között: épen akkor is arról gon-
dolkozott, hogy csak egy tudomány van a
világban és az nem a Lavateré hanem az
„egyszer egy.”

Ő bizony inkább csak megint elhítte
Sarolta grófnónek, hogy az a sok jót mind
képes elcsérélni azért a sok semmiért: mert
nem tudja neki számokkal bebizonyítani az
ellenkezőt.

Más nap esőm idő volt, egész nap dol-
gozott a kerti lakban a mappán. Egészen
belevolt merülve a munkájába, mikor egy-
szerre megnyitlik az ajtó s belép rajta Sá-
rika grófnó egyedül.

A mérnök hátra sem pillantott, azt gon-
dolta, hogy az inas jött be az edényért, és
dolgozott, számgigott tovább. Valahol ki-
maradt egypár perezella azt kereste min-
deultt. —

(Folytatjuk.)

Hogy az általam ajánlott bollandi rendszeri eljárás jóságát igen nyílván az, hogy ha naponta gypszet bintunk a marhaállásra, hogy az ammoniát megkössük meg említenem is felesleges.

Hogy milynemű alom legcélszerűbb állataink alá, illetőleg ürteleik elfogására, arról fogok e helyt még röviden szólni. Az alom arra való lévén állataink alatt, hogy az ürteleket lehető legközelebbben felszívja, igen természetes, hogy mielőtt puhább, lyukacsosabb, törmelékesebb az alomnemű, annál tökéletesebb lesz az ilyen igen alkalmas alomanyag a polyva, a tőrek, a nyomtatott szalma.

Ezért kevésbé jó a esepelt szalma melynek rostjai épek maradnak a kevés a lyukacsosága.

A esepelt szalmát emnélfogva legcélszerűbb, ha 3-4 hüvelyk hosszúságu szecskára aprítjuk, ez által lyukacsosagát előmozdítjuk, s e mellett ha halmazában, elkorhadás előtt kell kivinuduk a földre trágyánkat, a lecsúszásra is sokkal alkalmasabb e trágya, mint a hossza szalmájú, melynek célszerű kezelése igen nehéz.

Elmondottuk egy feletbeli pont alatt továbbá, hogy az alomszalma értéke annak lényegartalmasságától függ; ha tehát van mindünk válogatni az alomszalmaiban, valasztunk azt, mely a közlött sorrend szerint jobb.

Az ő szalma jobb a friss szalmánál, ez arra ut beuntuk, hogy törekedjünk min dig előre lenni alomszalmánkkal, legalább egy jó részével.

Kat azonban csak úgy érhetjük el, ha so magunk, se eselédünk nem tűzeli azt, hanem örizzük, mint gazdaságunk egyik legfőbb tényezőjét.

Hogy alomul a gazdasági reudes termeléken kívül — minő a bura, a repce, rozs, magbőkény stb. szalma, a esőt, nád, törmelék, a moh, falevel, kenderpoozja is jó szolgálatot tesz, azt mindenki tudja.

De az kevés gazdáknak fog eszébe jutni, hogy ha mindebből kifogyunk, alomszerül a száraz iszap, vagy egyszerűen a termőföld is használható — természetesen esakis nagy szükség esetén, mert az ürtelekké föld alatti felfogása hiányos, de jobb a semminél, s a marha puhán fekszik rajta és a trágyagödör tartalma mindenesetre gyarapodik.

Ha azt látjuk, hogy a tél vagy tavasz folytán alomszerünkkel ki nem fogunk jónai, földet kell jóelőre gyűjteni a száraz helyre betakarítani, hogy annak idején elővehessük.

Meg kell jegyezem végre, az alomzásról szólván, hogy ha egyrészt szükséges is az, hogy a barom annyi alommal látassék el, mennyi ürtelekké felfogására, tisztasága s némileg kenyelme fenntartására is szükséges, egy másrészt hibának kell tartanom a túlságos alomzást, mert ez által trágyánk tömege ugyan szaporodik, de értéke esikken, — tehát mint mindenben, itt is a középúton kell haladnunk.

Vegyesek.

A borisme.

A borismeret, mint minden más értekeink alá eshető tárgynak megismerése s megbíralása, több körülménytől függ, melyek részint a tárgynak természetéből, részint a tárgyismeret alapos, vagy egy oldaltól, félszeg. Így mondhat valaki valamely bort egyetlen neki kellene tulajdonságairól jónak, holott mások ellenkező nézetben vannak, s viszont. Van, ki minden italt jónak tart, ha édes, más, ha kesernyös; más, ha erős, jamaos, sőt fűszeres, stb. Itt áll a közmondás: „A guszta sokféle.” Itt tehát mi egyéni ízléssel nem bibeledünk, hanem egyszerűen elősoroljuk azon kelleket, melyek után ráismerhessük azon borta, melyet általában jónak lehet mondani, s melyek nélkül a bor semmiképp jónak nem mondható. A jónak azonban fokozatai vannak, mert van a jónál jobb, van legjobb,

sőt legeslegjobb is, amint t. i. egyik vagy másik a jó tulajdonságokat kisebb, vagy nagyobb mérvben egyesíti magában.

Azonban a borisme tökéletességéhez tartozik, a borkak nemcsak jó, — hanem rossz tulajdonságait is felfedezni tudni; figyelmünket tehát minden tekintet felé kell itt, habár röviden is, irányoznunk.

A jó és egészséges borkak értekeink alá eshető tulajdonságai ezek: a tiszta átlatás, ragyogó és határozott szín; az új egészséges borkak pohárba öntvén, inkább habzanak, az ő borkak gyöngyöznek, s ezen habzás vagy gyöngyözés érzelmeteket kellemsen ingerli, de a habnak gyorsan el kell tűnnie, különben a bor egészsége kétes. A bor szagának kellemsenek, de az egész kortyolás, ízeles alatt egyelőnek kell lennie, mert ha majd ilyen, majd olyan illat nyomait érezzük, tehát az illat változó, határozatlan, akkor mesterséges illatot kell gyantánunk, mi valamely „mixtum compositum” — összetett vegyületek eredménye lehet. Ha tiszta tenyérünkön, (de nem az ujjain, melyen épen a pipát vertük ki) néhány esepelt tiszta ujjunkkal szetmorzsolunk, dörzsölünk, a bor illekyon finom részreit szaglászunk által kivethetjük.

A bor minőségének felismerésében nem utolsó szerepet játszik nyelvünk, mely a szájunkba vett bort, benne hűbekezza, s vele a szájjadást hoespolva, mintegy összezuza, mely mivelet alatt izelő és szagoló értekkük annak izével, édességével, savanyával, szélességével és zamatával s b megismerkedik; de meg egyszerűen vi zenyősségével, alkoholos izével, szagával, szárosságával, s bármely kellemsen, idegen melékizével, szagával is. Hogy azonban ily módon a bor sajátosságait biztosan felismerhessük, értekeinknek egészségesnek kell lenni; mert pl. náthás ember csak úgy fog itélhetni a boritáról, mint a vak annak színéről. A sós, száraz, zsirus eledelék élvezése után közönségesen még a silányabb bor is jól ízlik, s így esalódhatunk, a sok pipázás és szivarozás által kiszáradt nyelv és száj sem lehet igazi borhó. Egyáltalában kóstolásra legalkalmasabb időszak az ebéd előtti; az ugynevezett borizó alma evése után nyelvünk és szánk padlása kitünőleg alkalmas a bor minden egyes tulajdonságainak felismerésére; ha számos borfajt kell egy huzamban kóstolgatnunk, közben-közben egypár falat lazikenyérrel vagy savanykás almával kell nyelvünket újra képesíteni az izlésre. Egyebbiránt borismerési tehetőségünket a gyakorlat tökéletesíti.

Vannak borismerők, kik a jeles borvidékek termékeit kóstolás által azonnal föl ismerik, sőt születési éveiket is pontosan meghatározzák.

V. L.

H i r e k.

Megyénk alispánja egy kiáltványban figyelmezteti a lakosokat az uralgó kör megelőzésének s elhárításának mindazon módjaira, melyeket az eddigi tapasztalatok hatékonyaknak bizonyítanak. Ohajtandó, hogy a községek előjárói kitelhetőleg oda hassanak, hogy e kiáltványban foglalt utasításokat a lakosok ne csak ismerjék, de fogathatja is végük.

A helybeli izraeliták, hir szeriut eddig 2000 frtot gyűjtöttek a szegények és árván maradtokk felségelésére.

A járvány a füleki járásban szűnő felben van, városunkban is euyhült az utolsó napokban, a megye többi járásában azonban, ha egyik községben megzűnik, kitir a másikban, így Nógrádról Várhalmi József írja, hogy ott ujalog fellépett s 8-an s 9-én három, 10-én 7 halott volt, tudósít egyedül a városi előjáróság hanyagságának tulajdonítja, hogy e különben egészséges helyen ily pusztítás viz véghez, mintán semmi intézkedés sem történek. Felhívjuk a járási szolgabíró úr figyelmét e pamaolott hanyagságra.

Midőn a hatványi intézkedések elégteleneknek bizonyultak a reánk neh zedő

esapás elhárítására, minden egyes polgár emberbaráti kötelességét, teljesíti, midőn minden rendelkezésre álló eszközzel igyekszik euyhíteni a közös bajt. Városunk polgarai megértették a kötelesség szózatát s kitelhetőleg igyekeznek euyhíteni a járvány nyomában kelt nyomort. A vidéken egyesek önfeláldozó tevékenységéről s áldozatkészségéről értesülök. Gr. Forgách Antal és neje Kékköben fölkeresik a legelhagyatottabb guyhok beteget is, s orvosszerekkel maguk látják el őket, e mellett a szűkös kódok udvarukban ellátásban is részesülnek. Muzslay Sándor úr Rádón, hol a járvány újabb rohamaos pusztít, saját költségén tart orvos s gyógyítattja a betegeket. Danuer János marozali plebános falujában maga ápolja a betegeket s eddig kevés kivétellel sikerült is hieit megmenteni a ragálytól. Városunk kath. segéd lelkőse, Hottovinszky Károly úr szintén példátlan odaadással törekszik a hieik létki megnyugtására. Azt hisszük egyebütt is hasonló törekvéseket kelt a felebaráti szeretet.

Az országos vásárok tartása meggyenk egész területén, a járvány megszűntéig betiltatott.

Beck Samu helybeli festő, ki a helybeli izraelita községet a kongresszuson képviselte, hetek előtt mintegy 40 ezer frtyi árukat vett Deutsch egri kereskedőtől váltotta, s itt azokból végeladást rendezett, de később annak lassú menetét meguva, az árukat tömegesen adta el Pestre kézpénzért s midőn a váltók fizetési ideje lejárt, esdőt mondott, minek következtében, min tün sem a bejött összegek mennyiségéről, sem azok elhelyezéséről számat adni nem tud s egyéb súlyosító körülmények folytán is hitelezői kérelmére e hó 13-án vizsgálati fogságra helyeztetett.

Tajthy Imre helybeli lakatos egyik segéde mindeu nehézség nélkül képes a wertheimféle ládákat felnyitni. Már két esetben adta jelt ebbeli ügyességének; természetesen az illető tulajdonosok kérelmére.

A losoneai tanítóképzede negyedik tanévéről szóló értesítvény szeriut az 1872-3 évi tanévben 11 tanár vezetése alatt az első osztályt 25, a másodikikat 19, a harmadikat 12 képezeli növendék látogatta az év végeig, kik közül 46 szegényebb sorú ifjú részesült köztartásban és szállásban; öt izr. tanoncz havi 12 frttal segélyeztetett. A tanonczok közül 25 a magyar, 15 pedig a szláv önképzőkör tagja volt, hol munkálatok készítése, és bíralata s a könyvtár használata által képeztek magukat az illető nyelvben. Ezen kívül zenekör is létezett, melyben szabad órákban különösen a karékényben gyakorolták magokat.

A hontmegyei iskola tana c s jnl. havában tartott gyűlésében felolvasottat Kobiálka J. másodtanfelleget, elő kimutatása a megye tanügyi állapotáról. E szeriut a tanügy kedvezőtlen időjárás és járványok dacára ez évben is haladást tett. 150 községben van 176 iskola 196 tanonczalival; ezek közül volt 105 kath. 55. ev. 15 ref. és 3 községi iskola. A tanköteles gyermekek száma 6-12 evig 12,461. kik közül 87% járt, bár némelyek sok mulasztással. Az evang. közül 98%, a ref. 96%, a eath. 83% járt. Külső állapot, buntorzatra és tanfelszerelésre neze 70 iskola jó, 80 közepesű, a többi még hiányos. Ez évben is számos helyen szerzetett tanzer, 10 szegény iskola a kormánytól kapott tanszert; 10 iskola újjonan építetik, néhány javították és őszel 4 új tanonczály fog megnyitattni. Faiskola a leg több helyen van, de nem sok felel meg a törvénynek. Felszerelt torna még sehol nincs, de testgyakorlatok — tekintettel katonai gyakorlatokra — már számos helyen tartattak. A tankönyvek terjedése szépen halad; némely rossz tankönyv ki fog küszöböltetni. Éneklés mindenütt gyakoroltatik, de háza fias és szép gyermekdalokra még kevés helyen van tekintet. Ismétő iskola még csak 36 községben tartottott több kevesebb sikerrel; jövő évben itt is nagyobb haladás lesz, mert a tanfellegetől indítványára az ismétő iskola díja lehetőleg a községi költségvetésébe fog felvétetni. 50 évig és felül ta-

ulott 3 tanító: 40-50 ig 14; 30-40 ig 32; 20-30 ig 40; 10-30 ig 41; a többi fiatalabb. Oklevele van 135 tanítónak, pótanfolyamon eddig 40 volt. Kia könyvtár van 3 iskolában. Jegyzői hivatalt vállalt 13 tanító, meghalt 3. 4 kisebb helységben tanító hiány miatt egész éven át tanítás nem volt. Felhívott oktatása, csak kevés helyen fordult elő. Tanítóegylet alakult, de tagjai még nem számosak. A „Néptanító lapja”, melyből a tanitok sokat tanulhatnak, 34 iskolának egyáltalában nem járt. Hivatalos figyelmzetest kapott ez évben 32 iskola, es 29-re neze indítványoztatott a kormány általi megütes, részint új tanonczályok felállítására, részint az isk. épületek jobb karba helyezése céljából. Több lelkes föld-birtokos tanszerek vételére és más áldozatok által szerettek magoknak érdemet. Ohajtandó, hogy a vagyonos osztály a lelkészek és tanitok sok helyen buzgóbban karolják fel a tanügyet. Dícséretes buzgalmat fejt ki a tanügy terén a megye alispánja, Majlát István. Ezeknél fogva sok még itt is a teendő, hogy a megyei néptanügyi a kor színvonalára emelkedjék, de haladás látszik évről évre és a megye az iparkodó jobb tankerületekbe méltán sorozandó. A többi előfordult tárgy kevesebb érdekű volt. H.

Elhaltak e hét folytán B-Gyarmaton: Menezel Jánosca, Golka Anna, Komáromy Imre, Sipos Pálné és: Petróczy Mária, Hrusz János, N-Zellőben: Fehér Mihály plebános, Sipeken: Balás Miklós.

Mendőri hírek. Tákacs Géza, ki már előbb Szakolcán, később Túrőcz Sz-Mártonban mint póstaközeli hűtlenségének több bizonyítékait adta, a helybeli póstán több rendbeli levelek elcsenpészése, s felbontásán rajta kapatván, e hó 8-án elfogatott s a fenytő törvényszéknek átadottat.

— Siár János n-lami lakostól több rendbeli vázon- s ruhaneműek ellopátván, a tettes Sopka Pál felső-tiszonyiki lakos személyében kézre kerítettett.

— A mult héten Endréfalván többrendbeli lopások történek, a tettesek itt helyben válykót verő cigányok személyében felismertvén, elfogattak s a lopott holmik nagy része több helybeli koresmárosnál elzálogosítva találtatott.

— A gutai és esuai határ közötti erdőeségben, — írják a P. N-köz, — a rablók és betyárok annyira befészkeltek magukat, hogy ott akárminő marhat veszélyeztetés nélkül lehetetni már lehetetlenő vált. A tulajdon ezen veszedelmes ellenségei ugyanis néhány év előtt az említett erdőeségben 300 arab birkát erőszakkal elhajtottak, öt év előtt ugyanott legelésző ökreimből 8 darabot elraboltak, f. hó 8-án esti 6 óra tájban pedig két föllegyezett rabló juhászbotjáromat megtámadva, s ha egy lépést is tenne, vagy segélyért kiáltani merészelne, öt agyonlővéssel fenyegetve az erdőfához köttették és juhnyájamból 60 legjobb darabot kiválasztva, az erdőeségeken keresztül Pestmegyének elhajtottak; következő napon ismét egy kondást ugyanazon erdő mellett ruhájától megfoztattak.

Gabnaárak.

B-Gyarmat invárosában 1873 évi augusztus 11-én tartott heti-vásár alkalmával. 1 pozs. mérő Tiszta buza 7 ft. 30 kr., 7 ft. 50 kr. Rozs 5 ft. 20 kr., 5 ft. 40 kr. Árpa 3 ft. 60 kr., 3 ft. 80 kr. Zab 2 ft. 80 kr., 3 ft. — kr. Kukoricza 4 ft. 80 kr.

Szerkesztői üzenetek.

T. B. urnak Losonezon. Távollétem következtében csak most tudósíthatlak becses soraid vételéről. Az őszeg a második félszev jegyzékbe véteten.

Napoleonra reá ismerem. Élőnk rajz, de csak kis kört érdekelhet.

Felelős szerkesztő:

Harmos Gábor.